I

(Jogalkotási aktusok)

RENDELETEK

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2021/836 RENDELETE

(2021. május 20.)

az uniós polgári védelmi mechanizmusról szóló 1313/2013/EU határozat módosításáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 196. cikkére és 322. cikke (1) bekezdésének a) pontjára,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel a Számvevőszék véleményére ([1]),

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ([2]),

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére ([3]),

rendes jogalkotási eljárás keretében ([4]),

mivel:

(1) Annak érdekében, hogy javítsa az Uniónak a természeti és az ember okozta katasztrófákkal szembeni reagálási képességét, az 1313/2013/EU európai parlamenti és tanácsi határozattal ([5]) létrehozott uniós polgári védelmi mechanizmus (a továbbiakban: uniós mechanizmus) megerősíti az Unió és a tagállamok közötti együttműködést a polgári védelem területén, és elősegíti a területen folytatott a koordinációt.

(2) Míg a természeti és az ember okozta katasztrófák megelőzése, valamint az azokra való felkészülés és reagálás elsősorban a tagállamok feladata, az uniós mechanizmus, különösen a rescEU az Európai Unióról szóló szerződés 3. cikkének (3) bekezdésével összhangban előmozdítja a tagállamok közötti szolidaritást. Az uniós mechanizmus ennek érdekében megerősíti az Unió természeti és ember okozta katasztrófákra való kollektív reagálását azáltal, hogy a tagállamok meglévő képességeit kiegészítő képességtartalékot hoz létre, lehetővé téve a hatékonyabb felkészültséget és reagálást, amennyiben a nemzeti szinten rendelkezésre álló képességek nem elegendők, valamint javítja a katasztrófamegelőzést és a katasztrófavédelmi felkészültséget. Megfelelő pénzügyi előirányzatokra van szükség a rescEU-képességek létrehozásához, telepítéséhez és működtetéséhez, valamint az európai polgári védelmi eszköztár továbbfejlesztéséhez, továbbá az alkalmazkodási támogatásokból és az európai polgári védelmi eszköztár számára lekötött képességek működtetéséből eredő többletköltségek fedezéséhez.

([1]) HL C 385., 2020.11.13., 1. o.
([2]) HL C 10., 2021.1.11., 66. o.
([3]) HL C 440., 2020.12.18., 150. o.
([4]) Az Európai Parlament 2021. április 27-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács 2021. május 10-i határozata.
([5]) Az Európai Parlament és a Tanács 1313/2013/EU határozata (2013. december 17.) az uniós polgári védelmi mechanizmusról (HL L 347., 2013.12.20., 924. o.).

(3) A Covid19-világjárvány mindeddig példátlan tapasztalatai azt mutatták, hogy az Uniónak és a tagállamoknak jobban fel kell készülniük a több tagállamot egyidejűleg érintő nagy horderejű vészhelyzetekre való reagálásra, és hogy meg kell erősíteni az egészségügyre és a polgári védelemre vonatkozó meglévő jogi keretet. A Covid19-világjárvány rávilágított arra is, hogy a katasztrófáknak az emberi egészségre, a környezetre, a társadalomra és a gazdaságra gyakorolt következményei pusztító méreteket ölthetnek. A Covid19-világjárvány során az Unió – az 1313/2013/EU határozat meglévő rendelkezéseire alapozva – képes volt a végrehajtási rendelkezések gyors elfogadására, hogy kibővítse a rescEU-képességeket, hogy azok a határokon átterjedő súlyos egészségügyi fenyegetésre való felkészültség és reagálás céljából egészségügyi ellenintézkedések – beleértve az oltóanyagokat és terápiás eszközöket –, intenzív ellátáshoz biztosított egészségügyi felszerelések, egyéni védőeszközök és laboratóriumi felszerelések készletfelhalmozását is magukban foglalják. A felkészültségi és reagálási intézkedések hatékonyságának növelése érdekében a jövőben tovább gyorsíthatnák a bevethetőséget a jelenlegi jogi keretet megerősítő új rendelkezések, többek között lehetővé téve a Bizottság számára, hogy meghatározott feltételek mellett közvetlenül beszerezze a szükséges rescEU-képességeket. Fontos továbbá a rescEU műveleteinek a nemzeti polgári védelmi hatóságokkal való jobb összehangolása.

(4) Az Európai Tanács tagjai a 2020. március 26-i együttes nyilatkozatukban, az Európai Parlament pedig a Covid19-világjárvány és annak következményei elleni küzdelemre irányuló összehangolt uniós fellépésről szóló, 2020. április 17-i állásfoglalásában ([6]) az Unión belüli ambiciózusabb és szélesebb körű válságkezelési rendszerre irányuló javaslatok kidolgozására kérte fel a Bizottságot.

(5) Az éghajlatváltozás következtében az Unión belül és világszerte egyre gyakoribbak, intenzívebbek és összetettebbek a természeti katasztrófák, ami miatt az országok közötti nagyobb mértékű szolidaritásra van szükség. A természeti katasztrófák, mint például az erdőtüzek, emberéletek, a megélhetés és a biológiai sokféleség elveszítéséhez vezethetnek, nagy mennyiségű szén-dioxid-kibocsátást okoznak, és csökkentik bolygónk szén-dioxid-elnyelési képességét, ami tovább súlyosbítja az éghajlatváltozást. Ezért alapvető fontosságú a katasztrófák megelőzésének, az azokra való felkészültségnek és reagálásnak a megerősítése, valamint hogy az uniós mechanizmus – többek között a rescEU átmeneti időszaka alatt – elegendő képességgel rendelkezzen ahhoz, hogy erdőtüzek és egyéb. éghajlathoz kapcsolódó természeti katasztrófák esetén működésbe lépjen.

(6) Az Unió továbbra is elkötelezett a nemek közötti egyenlőség szempontját figyelembe vevő polgári védelem mellett, beleértve a konkrét érzékeny pontok kezelését, valamint a katasztrófák és azok közvetlen utóhatásai során felmerülő kérdésekkel kapcsolatos bevált gyakorlatok cseréjét, ideértve a nemi alapú erőszak áldozatainak nyújtott támogatást is.

(7) A szolidaritás és a magas színvonalú egészségügyi szolgáltatások egyetemes biztosításának elve, valamint az Uniónak a globális egészségügyi kihívások terén történő előrehaladás felgyorsításában betöltött központi szerepe alapján az uniós mechanizmusnak hozzá kell járulnia a megelőzési, felkészültségi és reagálási képesség javításához, az egészségügyi vészhelyzetek tekintetében is.

(8) A tagállamokat a nemzeti struktúráik teljes mértékben történő tiszteletben tartása mellett ösztönözni kell, hogy gondoskodjanak arról, hogy az elsődleges beavatkozók megfelelő felszereléssel rendelkezzenek és fel legyenek készülve a katasztrófákra való reagálásra.

(9) A katasztrófákra való reagálás terén folytatott együttműködés megerősítése érdekében az igazgatási folyamatokat lehetőség szerint egyszerűsíteni kell a gyors beavatkozás biztosítása érdekében.

(10) A jövőben bekövetkező, egyszerre több tagállamot érintő katasztrófákra való jobb felkészültség érdekében sürgősen meg kell erősíteni az uniós mechanizmust. Az uniós mechanizmus megerősítésének az uniós szakpolitikákat és alapokat kell kiegészítenie, nem pedig helyettesítenie kell a katasztrófavédelmi reziliencia e szakpolitikákba és alapokba történő beépítését.

(11) A katasztrófák által okozott veszteségekre vonatkozó adatok elengedhetetlenek a kockázatok megbízható értékeléséhez, a lehetséges katasztrófák tényeken alapuló forgatókönyveinek kidolgozásához és hatékony kockázatkezelési intézkedések végrehajtásához. Ezért a tagállamoknak folytatniuk kell a katasztrófák által okozott veszteségekre vonatkozó adatgyűjtés javítására irányuló munkát, összhangban az olyan nemzetközi megállapodások keretében vállalt kötelezettségekkel, mint a 2015–2030-as időszakra szóló sendai katasztrófa-kockázat-csökkentési keret, az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye keretében elfogadott Párizsi Megállapodás ([7]) és az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendje.

([6]) A Hivatalos Lapban még nem tették közzé.

([7]) HL L 282., 2016.10.19., 4. o.

(12) A reziliencia és a katasztrófamegelőzés, -felkészültség és -reagálás tervezésének javítása érdekében az Uniónak – a többféle kockázatot figyelembe vevő megközelítés, az ökoszisztéma-alapú megközelítés és az éghajlatváltozás várható hatásai figyelembevételével, az érintett tudományos közösségekkel, a legfontosabb gazdasági szereplőkkel, valamint a területen működő regionális és helyi hatóságokkal és nem kormányzati szervezetekkel szoros együttműködésben – továbbra is szorgalmaznia kell a határokon átívelően és minden ágazatra kiterjedően a katasztrófamegelőzést célzó beruházásokat, valamint a megelőzést és a felkészültséget megalapozó átfogó kockázatkezelési módszerek alkalmazását, a bevált uniós koordinációs mechanizmusok és a tagállami hatáskörök sérelme nélkül. Ennek érdekében a Bizottságnak együtt kell működnie a tagállamokkal a polgári védelem területén a katasztrófavédelmi rezilienciacélok meghatározása és kidolgozása érdekében, amelyek nem kötelező erejű közös irányvonalként szolgálnak az olyan nagy hatású katasztrófákkal szembeni megelőzési és felkészültségi intézkedések támogatása céljából, amelyek több országot érintő, határokon átnyúló hatásokat okoznak vagy azok kiváltására alkalmasak. Az uniós katasztrófavédelmi rezilienciacéloknak figyelembe kell venniük a katasztrófák közvetlen társadalmi következményeit és a kulcsfontosságú társadalmi funkciók megőrzésének szükségességét.

(13) A rendszeres kockázatértékelések és a katasztrófa-forgatókönyvek elemzése nemzeti és adott esetben szubnacionális szinten kulcsfontosságú a megelőzés és a felkészültség hiányosságainak feltárása és a reziliencia megerősítése szempontjából, többek között uniós források felhasználásával. Az ilyen kockázatértékeléseknek és a katasztrófa-forgatókönyvek elemzésének az érintett régióra jellemző kockázatokra kell összpontosítaniuk, és adott esetben a határokon átnyúló együttműködésre is ki kell terjedniük.

(14) Az uniós katasztrófavédelmi rezilienciacéloknak a megelőzési és felkészültségi intézkedések támogatása érdekében történő kidolgozása során különös figyelmet kell fordítani a katasztrófáknak a kiszolgáltatott csoportokra nézve okozott következményeire.

(15) A helyi és regionális hatóságok szerepe nagyon fontos a katasztrófamegelőzésben és -kezelésben, és adott esetben képességeiket be kell vonni az 1313/2013/EU határozat értelmében végrehajtott tevékenységekbe, az átfedések minimalizálása és az interoperabilitás előmozdítása érdekében. Ezért folyamatos együttműködésre is szükség van helyi és határokon átnyúlóan regionális szinten az uniós mechanizmus igénybevétele előtti gyors beavatkozásra szolgáló közös riasztási rendszer létrehozása érdekében. Hasonlóképpen és a nemzeti struktúrákra figyelemmel fontos elismerni, hogy adott esetben technikai képzési segítséget kell nyújtani a helyi közösségeknek az első reagálási képességük javítása érdekében. Fontos továbbá tájékoztatni a nyilvánosságot a kezdeti reagálási intézkedésekről.

(16) Az uniós mechanizmusnak a továbbiakban is ki kell használnia a kulcsfontosságú egységek rezilienciájára vonatkozó uniós kerettel fennálló szinergiákat.

(17) Meg kell erősíteni a különböző típusú, akár az Unió területén, akár azon kívül bekövetkező veszélyhelyzetekkel kapcsolatos műveletek valós idejű nyomon követésére és támogatására képes, a hét minden napján napi 24 órában működő, Veszélyhelyzet-reagálási Koordinációs Központ (ERCC) elnevezésű uniós szintű operatív központot. Ennek érdekében javítani kell az ERCC, valamint a tagállamok nemzeti polgári védelmi hatóságai, illetve a többi érintett uniós szerv közötti együttműködést. Az ERCC – részben az Európai Bizottság Közös Kutatóközpontja segítségével – tudományos alapokra támaszkodva végzi tevékenységét.

(18) Az uniós mechanizmusnak ki kell használnia az uniós világűr-infrastruktúra, különösen pedig az Unió Föld-megfigyelési programja (Kopernikusz), a Galileo, a világűr-megfigyelés és a GOVSATCOM szolgáltatásait, amelyek fontos uniós szintű eszközei lehetnek a külső és a belső veszélyhelyzetekre való reagálásnak. A Kopernikusz program veszélyhelyzet-kezelési rendszerei a veszélyhelyzetek különböző fázisaiban – a korai előrejelzéstől és a megelőzéstől a katasztrófareagálásig és a helyreállításig – támogatják az ERCC-t. A GOVSATCOM kifejezetten a kormányzati felhasználók igényeire szabott, a veszélyhelyzetek kezelésében felhasználható, biztonságos műholdas kommunikációs képesség biztosítására szolgál. A Galileo a világ első olyan, Európában és világszerte egyaránt igénybe vehető globális navigációs és helymeghatározási infrastruktúrája, amely kifejezetten polgári célokra készült, de más területeken, például a veszélyhelyzetek kezelésében és a korai előrejelzés területén is felhasználható. A Galileo érintett szolgáltatásai között szerepelni fog egy sürgősségi segélyszolgálat, amely jelek kibocsátása révén meghatározott földrajzi területek vonatkozásában természeti vagy ember okozta katasztrófákkal kapcsolatos figyelmeztetéseket közvetít. Tekintettel az abban rejlő lehetőségekre az életmentés és a veszélyhelyzeti intézkedések összehangolása terén, a tagállamokat ösztönözni kell a Galileo igénybevételére. Ha egy tagállam úgy dönt, hogy igénybe veszi a szolgáltatást, a rendszerben való jóváhagyás érdekében ki kell jelölnie a szolgáltatás igénybevételére feljogosított nemzeti hatóságokat, és azokról értesítenie kell a Bizottságot.

(19) A Covid19-világjárvány során világossá vált, hogy a szállítási és logisztikai erőforrások hiánya jelenti a fő akadályt a tagállamok számára annak során, hogy segítséget nyújtsanak vagy kapjanak. Ezért a szállítási és logisztikai erőforrásokat rescEU-képességként kell meghatározni. Az 1313/2013/EU rendelet végrehajtása egységes feltételeinek biztosítása érdekében a Bizottságra végrehajtási hatásköröket kell ruházni annak érdekében, hogy a szállítási és logisztikai erőforrásokat rescEU-képességként határozhassa meg, valamint a szállítás és logisztika területén fennálló hiányosságok orvoslásához szükséges mértékben bérelhesse, lízingelhesse vagy más szerződéses úton megszerezhesse e képességeket. Ezeket a végrehajtási hatásköröket a 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek ([8]) megfelelően kell gyakorolni. Továbbá ahhoz, hogy rendelkezzen az olyan nagy horderejű, határokon átnyúló katasztrófákra, amelyek több országot érintő, határokon átnyúló hatásokat okoznak vagy azok kiváltására alkalmasak, és a kis valószínűségű, de nagy hatású eseményekre való gyors reagálást lehetővé tevő műveleti képességgel, az Uniónak kellően indokolt sürgős esetekben és a tagállamokkal a sürgősségi eljárás keretében, azonnal alkalmazandó végrehajtási jogi aktusok elfogadása révén konzultálva rendelkeznie kell a rescEU-képességként meghatározott anyagi eszközök és a szükséges támogató szolgáltatások vásárlásának, bérlésének, lízingelésének vagy a más szerződéses úton való megszerzésének a lehetőségével, amennyiben ezeket az eszközöket és szolgáltatásokat a tagállamok nem tudják azonnal rendelkezésre bocsátani. Ez lehetővé tenné az Unió számára, hogy késedelem nélkül reagáljon azokra a veszélyhelyzetekre, amelyek nagy hatást gyakorolhatnak az emberek életére, az egészségre, a környezetre, a tulajdonra és a kulturális örökségre, és amelyek több tagállamot egyszerre sújtanak. Ezek az anyagi eszközök nem foglalják magukban a szakértői modulokat, csapatokat és kategóriákat, és céljuk a katasztrófák által sújtott tagállamok segítése.

(20) Annak érdekében, hogy a lehető legjobban kihasználja az Unión belül az érintett nemzetközi szervezetek – például az ENSZ humanitárius reagálási központjai – által irányított megbízható logisztikai hálózatokkal szerzett tapasztalatokat, a Bizottságnak a rescEU-képességek beszerzése, bérlése, lízingelése vagy más szerződéses úton való megszerzése során figyelembe kell vennie ezeket a hálózatokat. Az érintett uniós ügynökségeket megfelelően be kell vonni, és konzultálni kell velük az uniós mechanizmushoz kapcsolódó, hatáskörükbe tartozó ügyekben. Különösen fontos szükség esetén konzultálni az Európai Gyógyszerügynökséggel és az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központtal az egészségügyi vészhelyzetek kezelésére szolgáló képességek meghatározása, kezelése és elosztása tekintetében.

(21) A tagállamok által beszerzett, bérelt, lízingelt vagy szerződéses úton másként megszerzett rescEU-képességek nemzeti célra is felhasználhatók, de csak akkor, ha az uniós mechanizmus keretében végzett reagálási műveletekhez nem szükségesek vagy nem kerülnek felhasználásra.

(22) Az Uniónak érdeke fűződhet ahhoz, hogy harmadik országokban bekövetkező katasztrófákra reagáljon, amennyiben arra szükség van. Miközben a rescEU-képességek első számú célja az, hogy az Unión belül működjenek biztonsági hálóként, kellően indokolt esetekben a humanitárius elvek figyelembevételével az Unión kívül is telepíthetők lehetnek. A telepítésre vonatkozó határozatot a rescEU-képességek telepítésére vonatkozó határozatokra irányadó hatályos rendelkezésekkel összhangban kell meghozni.

(23) Az uniós mechanizmusnak biztosítania kell a tartalékok megfelelő földrajzi eloszlását, ideértve az alapvető egészségügyi ellenintézkedéseket és egyéni védőeszközöket is, és különösen azokat, amelyek nagy hatású, kis valószínűségű katasztrófákra reagálnak, szinergiában az (EU) 2021/522 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([9]) létrehozott EU az egészségért programmal, az (EU) 2016/369 tanácsi rendelettel ([10]) létrehozott Szükséghelyzeti Támogatási Eszközzel, az (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([11]) létrehozott Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközzel és más uniós szakpolitikákkal, programokkal és alapokkal, és szükség esetén uniós szinten kiegészítve a nemzeti készletfelhalmozást.

(24) A Covid19-világjárvány rámutatott, hogy fontos a katasztrófakockázat-kezelési ciklus valamennyi szakaszában a megfelelő ismeretek módszeres összegyűjtése és egymással való megosztása. Az említett megállapítások és az uniós polgári védelmi tudáshálózat fejlesztése során eddig szerzett tapasztalatok azt mutatják, hogy tovább kell finomítani a hálózatnak az uniós mechanizmuson belüli feldolgozó egységként betöltött szerepét.

([8]) Az Európai Parlament és a Tanács 182/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról (HL L 55., 2011.2.28., 13. o.).

([9]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/522 rendelete (2021. március 24.) a 2021–2027-es időszakra szóló uniós egészségügyi cselekvési program (az „EU az egészségért program") létrehozásáról és a 282/2014/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 107., 2021.3.26., 1. o.).

([10]) A Tanács (EU) 2016/369 rendelete (2016. március 15.) az Unión belül szükséghelyzeti támogatás nyújtásáról (HL L 70., 2016.3.16., 1. o.).

([11]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

(25) A szükséges szállítási és logisztikai erőforrások rendelkezésre állása alapvetően fontos ahhoz, hogy az Unió reagálhasson az Unión belül és kívül bekövetkező különféle veszélyhelyzetekre. Az Unión belül, az Unión kívülre és az Unión kívülről nyújtott segítség esetében egyaránt kiemelten fontos a segítség és a segélyszállítmányok időben történő helyszínre juttatása. Ezért az érintett országok számára lehetővé kell tenni, hogy kizárólag szállítási és logisztikai erőforrásokból álló segítséget kérjenek.

(26) Az 1313/2013/EU határozat az uniós mechanizmus számára pénzügyi keretösszeget határoz meg, amely az éves költségvetési eljárás során az elsődleges referenciaösszeget jelenti az Európai Parlament és a Tanács számára a költségvetési fegyelemről, a költségvetési ügyekben való együttműködésről és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásról szóló, az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság közötti 2013. december 2-i intézményközi megállapodás ([12]) 17. pontja értelmében, és amely a 2014–2020 közötti költségvetési időszak végéig felmerülő programkiadások fedezését szolgálja. Ezt a pénzügyi keretösszeget 2021. január 1-jétől, az (EU, Euratom) 2020/2093 tanácsi rendelet ([13]) alkalmazásának kezdő időpontjától naprakésszé kell tenni az említett rendeletben szereplő új számadatok tükrözése érdekében.

(27) Az Európai Uniós Helyreállítási Eszköz létrehozásáról szóló (EU) 2020/2094 tanácsi rendelettel ([14]) összhangban és az abban előirányzott források keretein belül az uniós mechanizmus keretében helyreállítási és rezilienciaépítési intézkedéseket kell végrehajtani a Covid19-járvány által okozott válság példátlan hatásainak kezelése érdekében. Ezen intézkedések közé kell tartozniuk különösen az uniós felkészültség szintjének emelésére és súlyos veszélyhelyzetek esetén a gyors és hatékony uniós reagálás lehetővé tételére irányuló intézkedéseknek, ideértve az olyan intézkedéseket is, mint az alapvető javak és orvostechnikai felszerelések készleteinek felhalmozása, valamint a gyors reagáláshoz szükséges infrastruktúrák beszerzése. A kiegészítő forrásokat úgy kell felhasználni, hogy biztosítva legyen az (EU) 2020/2094 rendeletben előírt határidők betartása.

(28) Tükrözve annak fontosságát, hogy az Unió a Párizsi Megállapodás végrehajtására és az ENSZ fenntartható fejlődési céljaira vonatkozó kötelezettségvállalásával összhangban fellépjen az éghajlatváltozással szemben, az 1313/2013/EU határozat alapján végrehajtott intézkedéseknek hozzá kell járulniuk azon átfogó cél eléréséhez, hogy az uniós költségvetés teljes összegének és az Európai Uniós Helyreállítási Eszköz kiadásainak legalább 30%-a az éghajlat-politikai célkitűzések támogatását szolgálja, továbbá 2024-ben a költségvetés 7,5%-a, 2026-ban és 2027-ben pedig 10%-a a biológiai sokféleséggel kapcsolatos kiadásokból álljon, figyelembe véve azonban az éghajlat-politikai és a biodiverzitási célok közötti átfedéseket.

(29) Tekintettel arra, hogy a rescEU-képességeknek az uniós mechanizmus keretében reagálási műveletek céljára történő alkalmazása a veszélyhelyzet által érintett emberek eredményes és gyors megsegítése szempontjából jelentős uniós hozzáadott értéket képvisel, az uniós polgárok és a média tájékoztatása és az Unió szerepének hangsúlyozása érdekében további láthatósági kötelezettségeket kell meghatározni. Az Unió szerepéről való megfelelő tájékoztatás biztosítása érdekében a nemzeti hatóságoknak kommunikációs iránymutatásokat kell kapniuk a Bizottságtól az egyes beavatkozásokra vonatkozóan.

(30) Figyelembe véve a közelmúltbeli operatív tapasztalatokat, az uniós mechanizmus további megerősítése és különösen a rescEU gyors végrehajtási folyamatának egyszerűsítése érdekében az összes rescEU-képesség kialakításának költségeit teljes mértékben az uniós költségvetésből kell finanszírozni.

(31) A tagállamok Unión kívüli segítségnyújtásának támogatása érdekében meg kell erősíteni az európai polgári védelmi eszköztárat, és lehetővé kell tenni a lekötött képességekkel összefüggő műveleti költségek ugyanolyan szintű társfinanszírozását, függetlenül attól, hogy azokat az Unión belül vagy kívül vetik be.

(32) A tagállamok szállítási és logisztikai erőforrásokkal való támogatása terén a rugalmasság biztosítása érdekében különösen a nagy horderejű katasztrófák esetén lehetővé kell tenni a rescEU-képességként telepített áruk, logisztikai eszközök és szolgáltatások Unión belüli vagy harmadik országokból az Unióba történő szállításának teljes mértékben az uniós költségvetésből való finanszírozását.

([12]) HL C 373., 2013.12.20., 1. o.

([13]) A Tanács (EU, Euratom) 2020/2093 rendelete (2020. december 17.) a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről (HL L 433. I, 2020.12.22., 11. o.).

([14]) A Tanács (EU) 2020/2094 rendelete (2020. december 14.) a Covid19-válság utáni helyreállítás támogatására szolgáló Európai Uniós Helyreállítási Eszköz létrehozásáról (HL L 433. I, 2020.12.22., 23. o.).

(33) Emellett az uniós mechanizmusnak „a szennyező fizet” elv alkalmazásával támogatást kell nyújtania az ökológiai katasztrófák kapcsán szükségessé váló szállítási tevékenységhez, az illetékes nemzeti hatóságok felelőssége mellett, az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 191. cikkének (2) bekezdésével és a 2004/35/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel ([15]) összhangban.

(34) A rugalmasság növelése és a költségvetés optimális végrehajtása érdekében e rendeletnek rendelkeznie kell arról, hogy amennyiben azt az érintett fellépés jellege és tartalma indokolja, a költségvetés végrehajtásának egyik módszere a közvetett irányítás legyen.

(35) Az (EU, Euratom) 2018/1046 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([16]) (a költségvetési rendelet) 193. cikkének (2) bekezdésével összhangban már megkezdett tevékenységre csak akkor ítélhető oda vissza nem térítendő támogatás, ha a pályázó bizonyítani tudja, hogy a tevékenységet a vissza nem térítendő támogatásra vonatkozó megállapodás aláírása előtt meg kellett kezdenie. A vissza nem térítendő támogatás elnyerésére irányuló pályázat benyújtásának időpontja előtt felmerült költségek azonban – a kellően indokolt, kivételes eseteket kivéve – nem számolhatók el. Az uniós támogatásokban bekövetkező olyan fennakadások elkerülése érdekében, amelyek károsak lehetnek az Unió érdekeire, lehetővé kell tenni, hogy a finanszírozási határozatban rendelkezzenek arról, hogy az 1313/2013/EU határozat keretében támogatott, már megkezdett intézkedésekkel kapcsolatban felmerült költségeket – a 2021–2027-es többéves pénzügyi keret kezdetén korlátozott időtartamra, és csak kellően indokolt esetekben – 2021. január 1-től elszámolhatónak tekintsék, még akkor is, ha az említett költségek a vissza nem térítendő támogatásra irányuló pályázat benyújtása előtt merültek fel.

(36) Az 1313/2013/EU határozat végrehajtásával összefüggésben a kiszámíthatóság és a hosszú távú eredményesség előmozdítása érdekében a Bizottságnak éves vagy többéves munkaprogramokat kell elfogadnia, amelyeknek jelezniük kell az előirányzatok tervezett felosztását. Ez nagyobb rugalmasságot biztosít az Unió számára a költségvetés végrehajtásában, ezáltal pedig elősegíti a megelőzési és a felkészültségi intézkedések minőségének javítását. Emellett a tervezett jövőbeli felosztásokat évente be kell mutatni és meg kell vitatni a 182/2011/EU rendeletnek megfelelően a Bizottságot segítő bizottságban.

(37) A Bizottság a költségvetési rendelettel összhangban jelentést tesz az uniós mechanizmus költségvetésének végrehajtásáról.

(38) Az 1313/2013/EU rendeletre az Európai Parlament és a Tanács által az EUMSZ 322. cikke alapján elfogadott horizontális költségvetési szabályok alkalmazandók. Az említett szabályokat a költségvetési rendelet rögzíti, és azok meghatározzák különösen a költségvetés elkészítésére és annak vissza nem térítendő támogatások, közbeszerzés, pénzdíjak és közvetett végrehajtás révén történő végrehajtására vonatkozó eljárást, valamint rendelkeznek a pénzügyi szereplők felelősségére vonatkozó ellenőrzésekről. Az EUMSZ 322. cikke alapján elfogadott szabályok az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszert is tartalmaznak.

(39) Miközben a megelőzési és a felkészültségi intézkedések alapvető szerepet játszanak abban, hogy az Unió képes legyen nagyobb rezilienciát tanúsítani a természeti és az ember okozta katasztrófákkal szemben, a katasztrófák bekövetkezése, időpontja és súlyossága a dolgok természeténél fogva kiszámíthatatlan. Ahogyan arra a nemrégiben bekövetkezett Covid19-válság rámutatott, a megfelelő reagálás érdekében szükséges pénzügyi források nagy évenkénti ingadozásokat mutathatnak, ugyanakkor azonnal rendelkezésre kell állniuk. A kiszámíthatóság költségvetési elve és az új igényekre való gyors reagálás szükségessége közötti egyensúly megteremtése érdekében ezért ki kell igazítani a munkaprogramok pénzügyi végrehajtását. Ebből következően – a költségvetési rendelet 12. cikke (4) bekezdése szerint engedélyezett előirányzatok átvitelén túlmenően – helyénvaló lehetővé tenni a fel nem használt előirányzatok átvitelét csak a következő évre és kizárólag a reagálási intézkedések céljára.

([15]) Az Európai Parlament és a Tanács 2004/35/EK irányelve (2004. április 21.) a környezeti károk megelőzése és felszámolása tekintetében a környezeti felelősségről (HL L 143., 2004.4.30., 56. o.).

([16]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2018/1046 rendelete (2018. július 18.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról, az 1296/2013/EU, az 1301/2013/EU, az 1303/2013/EU, az 1304/2013/EU, az 1309/2013/EU, az 1316/2013/EU, a 223/2014/EU és a 283/2014/EU rendelet és az 541/2014/EU határozat módosításáról, valamint a 966/2012/EU, Euratom rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 193., 2018.7.30., 1. o.).

(40) A költségvetési rendelettel, a 883/2013/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([17]), valamint a 2988/95/EK, Euratom ([18]), a 2185/96/Euratom, EK ([19]) és az (EU) 2017/1939 tanácsi rendelettel ([20]) összhangban az Unió pénzügyi érdekeit arányos intézkedésekkel kell védeni, ideértve a szabálytalanságok, többek között a csalás megelőzésére, feltárására, korrekciójára és kivizsgálására, az elveszített, jogalap nélkül kifizetett vagy szabálytalanul felhasznált források visszafizettetésére, valamint adott esetben a közigazgatási szankciók kiszabására vonatkozó intézkedéseket. Így különösen az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) a 2185/96/Euratom, EK és a 883/2013/EU, Euratom rendelettel összhangban hatáskörrel rendelkezik arra, hogy igazgatási vizsgálatokat – többek között helyszíni ellenőrzéseket és vizsgálatokat – végezzen annak megállapítása céljából, hogy történt-e olyan csalás, korrupció vagy bármely más jogellenes tevékenység, amely sérti az Unió pénzügyi érdekeit. Az Európai Ügyészség az (EU) 2017/1939 rendelettel összhangban hatáskörrel rendelkezik arra, hogy nyomozást és vádhatósági eljárást folytasson az (EU) 2017/1371 európai parlamenti és tanácsi irányelv ([21]) értelmében az Unió pénzügyi érdekeit sértő bűncselekmények esetében. A költségvetési rendelettel összhangban minden olyan személynek vagy szervezetnek, aki, illetve amely uniós forrásokban részesül, maradéktalanul együtt kell működnie az Unió pénzügyi érdekeinek védelme céljából, biztosítania kell a Bizottság, az OLAF, a Számvevőszék, valamint – az (EU) 2017/1939 rendelet alapján megerősített együttműködésben részt vevő tagállamok esetében – az Európai Ügyészség számára a szükséges jogokat és hozzáférést, valamint gondoskodnia kell arról, hogy az uniós források felhasználásában részt vevő harmadik felek ezekkel egyenértékű jogokat biztosítsanak. Ebből a célból a harmadik országokkal és területekkel, illetve a nemzetközi szervezetekkel kötött megállapodásoknak, valamint az (EU) 1313/2013 határozat végrehajtása keretében létrejött szerződéseknek és megállapodásoknak tartalmazniuk kell olyan rendelkezéseket, amelyek kifejezetten feljogosítják a Bizottságot, a Számvevőszéket, az Európai Ügyészséget és az OLAF-ot arra, hogy saját hatáskörben lefolytassák ezeket az ellenőrzéseket, helyszíni ellenőrzéseket és vizsgálatokat, továbbá garantálniuk kell, hogy az uniós források felhasználásában részt vevő harmadik felek ezekkel egyenértékű jogokat biztosítsanak.

(41) Azok a harmadik országok, amelyek az Európai Gazdasági Térség (EGT) tagjai, részt vehetnek uniós programokban az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás ([22]) alapján létrehozott együttműködés keretében, amely megállapodás értelmében a programok végrehajtásának az e megállapodás alapján elfogadott határozaton kell alapulnia. Harmadik országok részvétele egyéb jogi eszközön is alapulhat. Az 1313/2013/EU határozatnak konkrét rendelkezést kell tartalmaznia, amely előírja a harmadik országok számára, hogy biztosítsák az illetékes engedélyezésre jogosult tisztviselő, az OLAF és a Számvevőszék számára a hatáskörük teljes körű gyakorlásához szükséges jogokat és hozzáférést.

(42) A Covid19-világjárvány során a rescEU-képességek működése, valamint annak érdekében, hogy az uniós mechanizmus hatékony választ tudjon adni az uniós polgárok igényeire, további pénzügyi előirányzatokat bocsátottak rendelkezésre az uniós mechanizmus keretében végzett tevékenységek finanszírozására. Fontos, hogy az Unió megfelelően rugalmas legyen ahhoz, hogy hatékonyan tudjon reagálni a kiszámíthatatlan jellegű katasztrófákra, ugyanakkor bizonyos fokú kiszámíthatóságot is biztosítani kell az 1313/2013/EU határozatban meghatározott célkitűzések megvalósításához. A végrehajtás során az egyes célok között megfelelő egyensúlyt kell teremteni. Az uniós mechanizmus prioritásainak megfelelően az I. mellékletben előírt százalékos arányokat frissíteni kell, ezért a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy az EUMSZ 290. cikkének megfelelően jogi aktusokat fogadjon el. Különösen fontos, hogy a Bizottság az előkészítőmunkája során megfelelő konzultációkat folytasson, többek között szakértői szinten is, és hogy e konzultációkra a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban ([23]) megállapított elvekkel összhangban kerüljön sor. Így különösen a felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésében való egyenlő részvétel biztosítása érdekében az Európai Parlament és a Tanács a tagállamok szakértőivel egyidejűleg kap kézhez minden dokumentumot, és szakértőik rendszeresen részt vehetnek a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésével foglalkozószakértői csoportjainak ülésein.

(43) Az 1313/2013/EU határozatot a fentieknek megfelelően módosítani kell.

([17]) Az Európai Parlament és a Tanács 883/2013/EU, Euratom rendelete (2013. szeptember 11.) az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról, valamint az 1073/1999/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és az 1074/1999/Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 248., 2013.9.18., 1. o.).

([18]) A Tanács 2988/95/EK, Euratom rendelete (1995. december 18.) az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről (HL L 312., 1995.12.23., 1. o.).

([19]) A Tanács 2185/96/Euratom, EK rendelete (1996. november 11.) az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek csalással és egyéb szabálytalanságokkal szembeni védelmében a Bizottság által végzett helyszíni ellenőrzésekről és vizsgálatokról (HL L 292., 1996.11.15., 2. o.).

([20]) A Tanács (EU) 2017/1939 rendelete (2017. október 12.) az Európai Ügyészség létrehozására vonatkozó megerősített együttműködés bevezetéséről (HL L 283., 2017.10.31., 1. o.).

([21]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1371 irányelve (2017. július 5.) az Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről (HL L 198., 2017.7.28., 29. o.).

([22]) HL L 1., 1994.1.3., 3. o.

([23]) HL L 123., 2016.5.12., 1. o.

(44) Annak biztosítása céljából, hogy a releváns szakpolitikai területen folyamatos maradjon a támogatások nyújtása, valamint hogy a végrehajtás a 2021–2027-re szóló többéves pénzügyi keret kezdő időpontjától lehetővé váljon, ennek a rendeletnek sürgősen hatályba kell lépnie, és azt visszaható hatállyal, 2021. január 1-től kell alkalmazni,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Az 1313/2013/EU határozat a következőképpen módosul:

1. Az 1. cikk (2) és (3) bekezdése helyébe a következő szöveg lép:

„(2) Az uniós mechanizmus által biztosított védelem elsősorban a személyek, valamint a környezet és a tulajdon – beleértve a kulturális örökséget is – védelmére terjed ki, az Unión belül vagy kívül bekövetkező valamennyi típusú természeti és ember által okozott katasztrófa esetén, ideértve a terrorizmus következményeit és a technológiai, radiológiai és környezeti katasztrófákat, a tengerszennyezést, a hidrogeológiai instabilitást és az akut egészségügyi veszélyhelyzeteket. Terrorcselekmények és radiológiai katasztrófák esetén az uniós mechanizmus kizárólag a felkészültségi és a reagálási intézkedésekre terjedhet ki.

(3) Az uniós mechanizmus gyakorlati együttműködés és koordináció révén elősegíti a szolidaritást a tagállamok között, nem érintve a tagállamok azon elsődleges felelősségét, hogy a területükön megvédjék a személyeket, a környezetet és a tulajdont – a kulturális örökséget is beleértve – a katasztrófáktól, és hogy megfelelő képességeket biztosítsanak a katasztrófavédelmi rendszereik számára ahhoz, hogy azok megelőzzék, valamint megfelelően és következetesen tudják kezelni az olyan természetű és nagyságrendű katasztrófákat, amelyekre észszerűen számítani lehet és fel lehet készülni.”

2. A 3. cikk a következőképpen módosul:

a) az (1) bekezdés c) pontjának helyébe a következő szöveg lép:

„c) gyors és hatékony reagálás elősegítése katasztrófák vagy katasztrófaveszély esetén, többek között a katasztrófák azonnali következményeinek mérséklését célzó intézkedések és a tagállamoknak a bürokratikus akadályok felszámolására való ösztönzése révén;”;

b) a (2) bekezdés b) pontja helyébe a következő szöveg lép:

„b) a katasztrófákra való felkészültség szintjének javítása terén történt előrehaladás: a 11. cikkben említett képességcélokkal kapcsolatban az európai polgári védelmi eszköztárban rendelkezésre álló reagálási képességek mennyiségével, a közös veszélyhelyzeti kommunikációs és tájékoztatási rendszer (a továbbiakban: CECIS) rendszerben regisztrált modulok számával, valamint a kezelhetetlen helyzetekben történő segítségnyújtás céljából létrehozott rescEU-képességek számával mérve;”.

3. A 4. cikk a következő ponttal egészül ki:

„4a. „uniós katasztrófavédelmi rezilienciacélok”: a polgári védelem területén meghatározott, nem kötelező erejű célkitűzések, amelyek célja, hogy a megelőzési és felkészültségi intézkedések támogatása révén javítsák az Unió és tagállamai képességét arra, hogy ellenálljanak a több országot érintő, határokon átterjedő hatásokat okozó vagy azok kiváltására alkalmas katasztrófa hatásainak;”

4. A 5. cikk (1) bekezdése a következőképpen módosul:

a) a c) pont helyébe a következő szöveg lép:

„c) létrehozza és rendszeresen frissíti azon természeti és ember által előidézett katasztrófák kockázatainak, többek között a több országot érintő, határokon átnyúló hatásokat okozó vagy azok kiváltására alkalmas katasztrófák kockázatainak ágazatközi áttekintését és feltérképezését, amelyek az Uniót fenyegethetik, egyrészt egységes megközelítést alkalmazva azokra a különböző szakpolitikai területekre, amelyek a katasztrófamegelőzéssel foglalkoznak vagy arra hatással lehetnek, másrészt kellően figyelembe véve az éghajlatváltozás valószínűsíthető hatásait;”;

b) a g) pont helyébe a következő szöveg lép:

„g) a 6. cikk (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott határidők betartásával rendszeresen beszámol az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a 6. cikk végrehajtásában elért eredményekről;”.

5. A 6. cikk a következőképpen módosul:

a) az (1) bekezdés a következőképpen módosul:

i. a c) pont helyébe a következő szöveg lép:

„c) továbbfejlesztik és pontosítják a nemzeti vagy megfelelő szubnacionális szintű katasztrófakockázat-kezelési tervezést, többek között a határokon átnyúló együttműködés tekintetében, figyelembe véve az (5) bekezdésben említett uniós katasztrófavédelmi rezilienciacélokat, azok kidolgozását követően, és a több országot érintő, határokon átnyúló hatásokat okozó vagy azok kiváltására alkalmas katasztrófákhoz kapcsolódó kockázatokat;";

ii) a d) és e) pont helyébe a következő szöveg lép:

„d) a Bizottság rendelkezésére bocsátják az a) és b) pontban említett értékelések releváns elemeinek összefoglalóját, a fő kockázatokra összpontosítva. A tagállamok leírják a prioritásnak tekintett kockázatmegelőzési és felkészültségi intézkedéseket a több országot érintő, határokon átnyúló hatású fő kockázatok, a határokon átterjedő hatásokat okozó vagy azok kiváltására alkalmas katasztrófákhoz kapcsolódó kockázatok és adott esetben az alacsony valószínűségű, de nagy hatású katasztrófákkal kapcsolatos kockázatok vonatkozásában. Az összefoglalót 2020. december 31-ig, azt követően pedig háromévente, valamint fontos változások bekövetkeztekor kell benyújtani a Bizottságnak;";

e) önkéntes alapon részt vesznek a kockázatkezelési képesség értékelésére vonatkozó kölcsönös felülvizsgálatokban;

f) a nemzetközi kötelezettségvállalásoknak megfelelően és a 10. cikk (1) bekezdése szerinti tényalapú forgatókönyv-készítés biztosítása érdekében javítják nemzeti szinten vagy a megfelelő szubnacionális szinten a katasztrófák miatti veszteségekre vonatkozó adatok gyűjtését és a katasztrófareagálási képességeket érintő hiányosságok azonosítását.";

b) a szöveg a következő bekezdéssel egészül ki:

„(5) A több országot érintő, határokon átnyúló hatásokat okozó vagy azok kiváltására alkalmas katasztrófákkal szembeni megelőzési és felkészültségi intézkedések támogatása érdekében a Bizottság a tagállamokkal együttműködve uniós katasztrófavédelmi rezilienciacélokat határoz meg és dolgoz ki a polgári védelem területén, valamint azok nem kötelező erejű közös alapként való meghatározására irányuló ajánlásokat fogad el. E céloknak aktuális és előretekintő, az éghajlatváltozásnak a katasztrófakockázatra gyakorolt hatásait is figyelembe vevő forgatókönyveken, korábbi katasztrófahelyzetek adatain és több ágazatra kiterjedő hatásvizsgálatokon kell alapulniuk, és különös figyelmet kell fordítaniuk a kiszolgáltatott csoportokra. Az uniós katasztrófavédelmi rezilienciacélok kidolgozása során a Bizottság figyelembe veszi a tagállamokat sújtó visszatérő katasztrófákat, és egyedi intézkedéseket – többek között az uniós források felhasználásával végrehajtandó intézkedéseket – javasol a tagállamoknak az ilyen katasztrófákkal szembeni ellenálló képesség megerősítése érdekében.".

6. A 7. és a 8. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„7. Cikk

Veszélyhelyzet-reagálási Koordinációs Központ

(1) Létrejön a Veszélyhelyzet-reagálási Koordinációs Központ (ERCC). Az ERCC a hét minden napján napi 24 órában elérhető műveleti képességet biztosít, és az uniós mechanizmus célkitűzéseinek megvalósításában a tagállamok és a Bizottság rendelkezésére áll.

Tevékenysége keretében az ERCC az Unió szintjén valós időben koordinálja, nyomon követi és támogatja a veszélyhelyzetekre való reagálást. Az ERCC szoros együttműködést folytat a nemzeti polgári védelmi hatóságokkal és az Unió érintett szerveivel a katasztrófavédelem ágazatközi megközelítésének előmozdítása érdekében.

(2) Az ERCC részére hozzáférést kell biztosítani olyan műveleti, elemző, nyomonkövetési, információkezelő és kommunikációs képességekhez, amelyek segítségével széles körben kezelhetők az Unión belül és kívül bekövetkező veszélyhelyzetek."

8. cikk

A Bizottság általános felkészültségi intézkedései

(1) A Bizottság a következő felkészültségi intézkedéseket hajtja végre:

a) az ERCC irányítása;

b) a CECIS irányítása, az ERCC és a tagállamok kapcsolati pontjai közötti kommunikáció és információmegosztás biztosítására;

c) együttműködés a tagállamokkal a következők érdekében:

i. uniós érdekű transznacionális észlelő és korai riasztási rendszerek kialakítása a katasztrófák közvetlen hatásainak enyhítése érdekében;

ii. a meglévő transznacionális észlelő és korai riasztási rendszerek jobb integrálása többféle kockázatot figyelembe vevő megközelítés alapján, a katasztrófareagálás reakcióidejének minimalizálása érdekében;

iii. a helyzetismereti és az elemzési képesség fenntartása és továbbfejlesztése;

iv. nyomon követés és tanácsadás a katasztrófákra, valamint – ahol releváns – az éghajlatváltozás hatásaira vonatkozó tudományos ismeretanyag alapján;

v. tudományos információk operatív információkká transzformálása;

vi. olyan, a természeti és az ember által előidézett veszélyforrásokkal foglalkozó európai tudományos partnerségek létrehozása, fenntartása és továbbfejlesztése, amelyek elősegítik a nemzeti szintű korai előrejelző és riasztási rendszerek közötti kapcsolatokat, valamint e rendszereknek az ERCC-vel és a CECIS-szel fennálló kapcsolatait;

vii. a tagállamok és az arra felhatalmazott nemzetközi szervezetek erőfeszítéseinek támogatása korai előrejelző rendszereik továbbfejlesztésében tudományos ismeretekkel, innovatív műszaki megoldásokkal és szakértelemmel, többek között a 13. cikkben említett uniós polgári védelmi tudáshálózaton keresztül;

d) az alábbiakért felelős szakértői csapatok mozgósítására és kiküldésére szolgáló képesség megteremtése és kezelése:

i. a segítséget kérő tagállamban vagy harmadik országban felmerült azon szükségletek felmérése, amelyeket az uniós mechanizmus révén ki lehet elégíteni;

ii. szükség szerint a helyszíni katasztrófareagálási segítségnyújtás összehangolásának elősegítése, és a segítséget kérő tagállam vagy harmadik ország illetékes hatóságaival történő kapcsolattartás; és

iii. a megelőzési, felkészültségi és reagálási intézkedésekkel kapcsolatban szakértői támogatás nyújtása a segítséget kérő államnak vagy harmadik országnak;

e) logisztikai támogatás nyújtására szolgáló képesség megteremtése és fenntartása a d) pontban említett szakértői csapatok számára;

f) az olyan tagállami képzett szakértők hálózatának kifejlesztése és fenntartása, akik rövid határidővel rendelkezésre tudnak állni, hogy segítsenek az ERCC nyomonkövetési, tájékoztatási és összehangolási feladataiban;

g) a katasztrófareagálási képességek tagállamok általi, Unión belüli előzetes elhelyezése során a koordináció megkönnyítése;

h) a modulok és egyéb reagálási képességek interoperabilitását javító erőfeszítések támogatása, figyelembe véve a tagállami és nemzetközi szintű bevált gyakorlatokat;

i) saját hatáskörön belül eljárva a befogadó nemzeti támogatás elősegítéséhez szükséges intézkedések meghozatala, ideértve a befogadó nemzeti támogatásra vonatkozó iránymutatásoknak a tagállamokkal együttműködésben, operatív tapasztalatok alapján történő kidolgozását és frissítését is;

j) a tagállamok felkészültségi stratégiáinak előre meghatározott kritériumok alapján történő önkéntes szakértői értékelésére irányuló programok támogatása, amelyek lehetővé teszik az Unió felkészültségének javításával kapcsolatos ajánlások megfogalmazását;

k) a tagállamokkal szoros együttműködésben további szükséges támogató és kiegészítő felkészültségi intézkedések meghozatala a 3. cikk (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott célkitűzés megvalósítása érdekében; valamint

l) a tagállamok támogatása azok kérésére a területükön bekövetkező katasztrófa esetén az európai tudományos partnerségek célzott tudományos elemzés céljából történő felhasználásának lehetővé tételével. Az elkészült elemzéseket az érintett tagállamok beleegyezésével meg lehet osztani a CECIS-en keresztül.

(2) Egy tagállam, harmadik ország, az ENSZ vagy annak ügynökségei kérésére a Bizottság szakértői csapatot küldhet ki a helyszínre a felkészültségi intézkedésekre vonatkozó tanácsadás céljából."

7. A 9. cikk a következő bekezdéssel egészül ki:

„(10) A Galileo, a Kopernikusz program, a GOVSATCOM vagy az (EU) 2021/696 európai parlamenti és tanácsi rendelet (*) által létrehozott űrprogram más komponense által rendelkezésre bocsátott sürgősségi segélyszolgálatok tekintetében minden tagállam maga dönt a szolgáltatás igénybevételéről.

Az a tagállam, amely az első albekezdés alapján úgy dönt, hogy igénybe veszi a Galileo által nyújtott sürgősségi segélyszolgáltatásokat, kijelöli a szolgáltatások igénybevételére feljogosított nemzeti hatóságokat, és erről értesíti a Bizottságot.

_____

(*) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/696 rendelete (2021. április 28.) az uniós űrprogram és az Európai Unió Űrprogramügynökségének a létrehozásáról, valamint a 912/2010/EU, az 1285/2013/EU és a 377/2014/EU rendelet és az 541/2014/EU határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 170., 2021.5.12., 69. o.)."

8. A 10. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„10. Cikk

Forgatókönyv-készítés és katasztrófavédelmi tervezés

(1) A Bizottság és a tagállamok együttműködnek egymással annak érdekében, hogy – mind a természeti, mind pedig az ember okozta olyan katasztrófák tekintetében, amelyeknek több országot érintő, határokon árnyúló hatásai vannak vagy lehetnek, az éghajlatváltozás hatásait is ideértve – uniós szinten javítsák a több ágazatra kiterjedő katasztrófavédelmi tervezést. Az említett tervezésnek ki kell terjednie katasztrófamegelőzési, felkészültségi és katasztrófareagálási forgatókönyvek uniós szintű készítésére, figyelembe véve a 6. cikk (5) bekezdésében említett uniós katasztrófavédelmi rezilienciacélokkal kapcsolatban végzett munkát és a 13. cikkben említett uniós polgári védelmi tudáshálózat által végzett munkát, a következők alapján:

i. a 6. cikk (1) bekezdésének a) pontja szerinti kockázatértékelések;

ii. a kockázatoknak az 5. cikk (1) bekezdésének c) pontja szerinti áttekintése;

iii. a 6. cikk (1) bekezdésének b) pontja szerinti tagállami kockázatkezelési képesség értékelése;

iv. a 6. cikk (1) bekezdésének f) pontja szerinti katasztrófák miatti veszteségekre vonatkozóan rendelkezésre álló adatok;

v. a nemzeti vagy megfelelő szubnacionális szintű katasztrófakockázat-kezelési tervezésre vonatkozó információk önkéntes cseréje;

vi. az eszközök feltérképezése; valamint

vii. a reagálási képességek telepítésével kapcsolatos tervek kidolgozása.

(2) A Bizottság és a tagállamok az Unión kívüli humanitárius válságokkal összefüggő reagálási műveletek katasztrófavédelmi rezilienciatervezése során azonosítják és előmozdítják a polgári védelmi segítségnyújtás és az Unió és a tagállamok által nyújtott humanitárius segítségnyújtási célú finanszírozás közötti szinergiákat."

9. A 11. cikk (2) bekezdése helyébe a következő szöveg lép:

„(2) A beazonosított kockázatok, a képességek összessége és a hiányosságok, valamint a 10. cikk (1) bekezdésében említett bármely meglévő forgatókönyv-készítés alapján a Bizottság végrehajtási jogi aktusok útján meghatározza az európai polgári védelmi eszköztár számára szükséges legfontosabb reagálási képességek típusát és számát (a továbbiakban: képességcélok). Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat a 33. cikk (2) bekezdése szerinti vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

A Bizottság a tagállamokkal együttműködésben nyomon követi az e bekezdés első albekezdése alapján elfogadott végrehajtási jogi aktusokban meghatározott képességcélok megvalósítását, és megállapítja az európai polgári védelmi eszköztár potenciálisan jelentős reagálási képességhiányait. Amennyiben ilyen képességhiányokat állapít meg, a Bizottság megvizsgálja, hogy a szükséges képességek az európai polgári védelmi eszköztáron kívül a tagállamok rendelkezésére állnak-e. A Bizottság ösztönzi a tagállamokat az európai polgári védelmi eszköztár jelentős reagálási képességhiányainak kiküszöbölésére. E tekintetben a 20. cikkel, valamint a 21. cikk (1) bekezdésének i) pontjával és a 21. cikk (2) bekezdésével összhangban támogatást nyújthat a tagállamoknak."

10. A 12. cikk (2) és (3) bekezdése helyébe a következő szöveg lép:

„(2) A Bizottság végrehajtási jogi aktusok útján, többek között a 10. cikk (1) bekezdése szerinti bármely meglévő forgatókönyv-készítés alapján meghatározza azokat a képességeket, amelyeknek a rescEU-t alkotniuk kell, figyelembe véve – különösen a légi erdőtűzoltásra, a vegyi, a biológiai, a radiológiai és a nukleáris incidensekre, a sürgősségi orvosi ellátásra, valamint a közlekedésre és szállításra kiterjedően – a már azonosított és az újonnan felmerülő kockázatokat, valamint az uniós szintű képességek és hiányosságok összességét. Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat a 33. cikk (2) bekezdése szerinti vizsgálóbizottsági eljárással kell elfogadni. A Bizottság rendszeresen frissíti a rescEU-képességek típusára és számára vonatkozó információkat, és ezeket az információkat közvetlenül az Európai Parlament és a Tanács rendelkezésére bocsátja.

(3) A rescEU-képességeket a tagállamok szerzik be, bérlik, lízingelik vagy szerződéses úton másként megszerzik.

(3a) A 33. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárással összhangban elfogadott végrehajtási jogi aktusokban meghatározott rescEU-képességeket a Bizottság a szállítás és logisztika területén fennálló hiányosságok orvoslásához szükséges mértékben bérelheti, lízingelheti vagy más szerződéses úton megszerezheti.

(3b) Kellően indokolt sürgős esetben a Bizottság a 33. cikk (3) bekezdésében említett sürgősségi eljárással összhangban elfogadott végrehajtási jogi aktus révén meghatározott képességeket szerezhet, bérelhet, lízingelhet vagy más szerződéses úton megszerezhet. Az ilyen végrehajtási jogi aktus:

i. meghatározza azon anyagi eszközök szükséges típusát és mennyiségét, valamint azon szükséges támogató szolgáltatásokat, amelyek már rescEU-képességként vannak meghatározva; és/vagy

ii. további anyagi eszközöket és szükséges támogató szolgáltatásokat határoz meg rescEU-képességként, és meghatározza az ilyen képességek szükséges típusát és mennyiségét.

(3c) Az uniós pénzügyi szabályok alkalmazandók abban az esetben, ha a rescEU-képességeket a Bizottság megszerzi, bérli, lízingeli vagy más szerződéses úton módon megszerzi. Abban az esetben, ha a rescEU-képességeket a tagállamok szerzik be, bérlik, lízingelik vagy szerződéses úton másként megszerzik, a Bizottság a tagállamoknak pályázati felhívás nélkül közvetlen támogatásokat ítélhet oda. A rescEU-képességek beszerzése érdekében a Bizottság és a részt venni kívánó tagállamok az (EU, Euratom) 2018/1046 európai parlamenti és tanácsi rendelet (*) (a továbbiakban: a költségvetési rendelet) 165. cikke alapján közös közbeszerzési eljárást folytathatnak le.

A rescEU-képességeknek azoknak a tagállamoknak kell otthont adniuk, amelyek az adott képességeket beszerzik, bérlik, lízingelik vagy szerződéses úton másként megszerzik.

(*) Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2018/1046 rendelete (2018. július 18.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról, az 1296/2013/EU, az 1301/2013/EU, az 1303/2013/EU, az 1304/2013/EU, az 1309/2013/EU, az 1316/2013/EU, a 223/2014/EU és a 283/2014/EU rendelet és az 541/2014/EU határozat módosításáról, valamint a 966/2012/EU, Euratom rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 193., 2018.7.30., 1. o.).”

11. A 13. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„13. Cikk

Uniós polgári védelmi tudáshálózat

(1) A Bizottság az érintett polgári védelmi és katasztrófavédelmi szereplők, kiválósági központok, egyetemek és kutatók bevonásával és több veszélyre kiterjedő megközelítést követve létrehozza az uniós polgári védelmi tudáshálózatot (a továbbiakban: a hálózat) az uniós mechanizmus szempontjából releváns ismeretek és információk összesítése, feldolgozása és terjesztése céljából.

A Bizottság a hálózaton keresztül kellően figyelembe veszi a tagállamokban, uniós szinten, valamint más nemzetközi szervek és szervezetek, harmadik országok és a helyszínen tevékenykedő szervezetek szintjén rendelkezésre álló szakértelmet.

A Bizottság és a tagállamok előmozdítják a nemek kiegyensúlyozott részvételét a hálózat létrehozásában és működésében.

A Bizottság a hálózaton keresztül támogatja a tervezési és döntéshozatali folyamatok koherenciáját azáltal, hogy elősegíti az uniós mechanizmus keretébe tartozó valamennyi tevékenységi területre vonatkozó ismeretek és információk folyamatos cseréjét.

E célból a Bizottság a hálózaton keresztül ellátja többek között a következő feladatokat:

a) képzési és gyakorlási program létrehozása és irányítása a polgári védelemben és a katasztrófakezelésben dolgozók számára a katasztrófamegelőzéssel, -felkészültséggel és -reagálással kapcsolatban, és e képzési program működtetése. A program középpontba állítja és elősegíti a bevált gyakorlatok kölcsönös megosztását a polgári védelem és katasztrófakezelés területén, így az éghajlatváltozásból fakadó katasztrófákkal kapcsolatban is, és a program magában foglal egyrészt közös tanfolyamokat, másrészt a katasztrófakezelés terén rendelkezésre álló szakértelem megosztására szolgáló rendszert, ideértve a szakembereknek és tapasztalt önkénteseknek szóló csereprogramokat, valamint a tagállami szakértők kirendelését.

A képzési és gyakorlási program célja a 9., a 11. és a 12. cikkben említett képességek koordinációjának, kompatibilitásának és kiegészítő jellegének javítása, valamint a 8. cikk (1) bekezdésének d) és f) pontjában említett szakértők kompetenciájának fejlesztése;

b) az uniós mechanizmus keretében tett polgári védelmi intézkedések tanulságainak levonására szolgáló program létrehozása és irányítása, amely a katasztrófavédelem egész területét felöleli, hogy a tanulási folyamatok és az ismeretek bővítése számára kellően széles alapot biztosítson. A program az alábbiakat foglalja magában:

   i. az uniós mechanizmuson belüli valamennyi releváns polgári védelmi intézkedés nyomon követése, elemzése és értékelése;

   ii. a tanulságok gyakorlati felhasználásának ösztönzése annak érdekében, hogy a katasztrófavédelmi ciklus során végzendő tevékenységek kidolgozása tapasztalati alapon történjen; valamint

   iii. a tanulságok összegyűjtésére, elemzésére, terjesztésére és gyakorlati alkalmazására szolgáló módszerek és eszközök kidolgozása.

   Ennek a programnak – adott esetben – az Unión kívüli beavatkozásokból levont tanulságokat is tartalmaznia kell, tekintettel az uniós mechanizmus és a humanitárius fellépés keretében történő segítségnyújtás közötti kapcsolatok és szinergiák kihasználására;

c) a kutatásnak és a fejlesztésnek, valamint a vonatkozó új megközelítések és technológiák uniós mechanizmus céljait szolgáló bevezetésének és alkalmazásának ösztönzése;

d) az tudáshálózat online platformjának létrehozása és fenntartása az a), b) és c) pontban említett különböző feladatok végrehajtásának támogatása és megkönnyítése érdekében.

(2) Az (1) bekezdésben megállapított feladatok elvégzésekor a Bizottság különösen figyelembe veszi a hasonló jellegű katasztrófakockázatokkal szembesülő tagállamok szükségleteit és érdekeit, valamint a biológiai sokféleség és a kulturális örökség védelme megerősítésének szükségességét.

(3) A Bizottság megerősíti a képzésekkel összefüggő együttműködést, valamint fokozza az ismeretek és tapasztalatok megosztását a tudáshálózat, a nemzetközi szervezetek és harmadik országok között különösen azért, hogy hozzájáruljon a nemzetközi – különösen a 2015–2030-as időszakra szóló sendai katasztrófakockázat-csökkentési keretben elfogadott – kötelezettségvállalások teljesítéséhez.”

12. A 14. cikk (1) bekezdésének első albekezdése helyébe a következő szöveg lép:

„(1) Amennyiben az Unión belül olyan katasztrófa következik be, vagy olyan katasztrófaveszély áll fenn, amely több országot érintő, határokon átnyúló vagy más tagállamot érintő hatásokat okoz vagy azok kiváltására alkalmas, az a tagállam, amelyben a katasztrófa bekövetkezett vagy valószínűleg bekövetkezik, késedelem nélkül értesíti a potenciálisan érintett tagállamokat és amennyiben e hatások potenciálisan jelentősek, a Bizottságot.”

13. A 15. cikk (3) bekezdésének b) pontja helyébe a következő szöveg lép:

„b) a helyzet és az arra adandó válasz közös ismeretének kialakítása érdekében az érintett tagállammal együttműködve összegyűjti és elemzi az adott helyzetre vonatkozó megerősített információkat, és közvetlenül továbbítja azokat a tagállamoknak;”

14. A 17. cikk (1) és (2) bekezdése helyébe a következő szöveg lép:

„(1) A Bizottság tagállami szakértőkből álló szakértői csapatot a következő esetekben állíthat össze, jelölhet ki és küldhet ki:

a) megelőzéssel kapcsolatos szakértői segítség kérése esetén, az 5. cikk (2) bekezdésével összhangban;

b) felkészültséggel kapcsolatos szakértői segítség kérése esetén, a 8. cikk (2) bekezdésével összhangban;

c) az Unión belül bekövetkező katasztrófa esetén, a 15. cikk (5) bekezdésével összhangban;

d) az Unión kívül bekövetkező katasztrófa esetén, a 16. cikk (3) bekezdésével összhangban.

A csapat munkájának támogatása és az ERCC-vel való kapcsolattartás megkönnyítése érdekében a csapat munkájában a Bizottsághoz, valamint az Unió egyéb szolgálataihoz tartozó szakértők is részt vehetnek. Az együttműködés erősítése és a közös értékelések készítésének megkönnyítése érdekében a csapat munkájában az ENSZ-ügynökségek és más nemzetközi szervezetek által küldött szakértők is részt vehetnek.

Ha a művelet eredményessége úgy kívánja, a Bizottság a tagállamokkal szoros együttműködésben segítheti további szakértők részvételét azok bevonásával, valamint a technikai és tudományos támogatást, továbbá egyéb speciális tudományos, orvosi sürgősségi és ágazati szakértelmet is igénybe vehet.

(2) A szakértőket a következő eljárással kell kiválasztani és kijelölni:

a) a tagállamok saját felelősségi körükben olyan szakértőket jelölnek, akik bevethetők szakértői csapatok tagjaként;

b) a Bizottság képesítésük és szakmai tapasztalataik alapján – beleértve az uniós mechanizmussal kapcsolatosan elvégzett képzés szintjét, az uniós mechanizmus keretében lefolytatott korábbi missziók során szerzett tapasztalatokat és a katasztrófák következményeinek felszámolásában szerzett egyéb nemzetközi tapasztalatokat – kiválasztja a szakértőket és a csapatok vezetőjét; a kiválasztás során emellett más, köztük nyelvismereti szempontokat is figyelembe vesz annak érdekében, hogy a csapat egészében véve rendelkezzen azokkal a képességekkel, amelyekre az adott helyzetben szükség van;

c) a Bizottság a jelölő tagállammal egyetértésben kijelöli az adott misszióban részt vevő szakértőket és csapatvezetőket.

A Bizottság az (1) bekezdéssel összhangban rendelkezésre bocsátott további szakértői támogatásról értesíti a tagállamokat.”

15. A 18. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„18. Cikk

Szállítás és felszerelés

(1) A Bizottság az Unión belüli és az Unión kívüli katasztrófák esetében az alábbi módokon támogathatja a tagállamokat a felszereléshez, valamint a szállítási és a logisztikai erőforrásokhoz való hozzájutásban:

a) információkat nyújthat és oszthat meg a tagállamok által rendelkezésre bocsátható felszerelésre és szállítási és logisztikai erőforrásokra vonatkozóan, a felszerelés és a szállítási és logisztikai erőforrások együttes mozgósításának elősegítése céljából;

b) kartográfiai anyagokat dolgozhat ki az erőforrások gyors bevetése és mozgósítása érdekében, szem előtt tartva különösen a határokon átnyúló régiók sajátosságait a több országot érintő, határokon átnyúló kockázatok tekintetében;

c) a tagállamok segítése a más forrásokból – köztük a kereskedelmi piaci szereplőktől – esetleg igénybe vehető szállítási és logisztikai erőforrások azonosításában, valamint az említett erőforrásokhoz való hozzáférés elősegítése; vagy

d) segítheti a tagállamokat a más forrásokból – például a kereskedelmi piaci szereplőktől – esetleg beszerezhető felszerelés azonosításában.

(2) A Bizottság a tagállamok által rendelkezésre bocsátott szállítási és logisztikai erőforrásokat további, a gyors katasztrófareagálás biztosításához szükséges erőforrások rendelkezésre bocsátásával kiegészítheti.

(3) Egy tagállam vagy harmadik ország úgy is kérhet segítségnyújtást katasztrófareagálási célból, hogy csak szállítási és logisztikai erőforrások rendelkezésre bocsátását kéri, miközben a segélyszállítmányokat vagy a felszerelést egy harmadik országból szerzi be.”

16. A 19. cikk a következőképpen módosul:

a) a cikk a következő bekezdéssel egészül ki:

„(1a) Az uniós mechanizmus 2021. január 1. és 2027. december 31. közötti időszakban történő végrehajtását szolgáló pénzügyi keretösszeg folyó áron 1 263 000 000 EUR.”;

b) a (2) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(2) A katasztrófareagálási intézkedések kedvezményezettjei általi visszatérítésekből származó előirányzatok a költségvetési rendelet 21. cikkének (5) bekezdése értelmében címzett bevételnek minősülnek.”;

c) a (3) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(3) Az e cikk (1) és(1a) bekezdésében és a 19a. cikkben említett pénzügyi források fedezhetik az uniós mechanizmus irányításához és célkitűzéseinek megvalósításához szükséges előkészítő, nyomonkövetési, ellenőrzési, pénzügyi ellenőrzési és értékelési tevékenységekhez kapcsolódó kiadásokat is.

Az ilyen kiadások körébe tartozhatnak különösen a tanulmányok, szakértői találkozók, tájékoztatási és kommunikációs tevékenységek – ideértve az Unió politikai prioritásaira vonatkozó szervezeti kommunikációt –, amennyiben ezek az uniós mechanizmus általános célkitűzéseihez kapcsolódnak, az információfeldolgozásra és -cserére összpontosító informatikai hálózatokkal (többek között azoknak az ágazatközi adatcsere előmozdítását szolgáló meglévő vagy jövőbeli rendszerekkel való összekapcsolásával és a kapcsolódó berendezésekkel) összefüggő kiadások, és minden más technikai és adminisztratív segítségnyújtásra fordított kiadás, amely a Bizottságnál a program irányítása tekintetében felmerül.”;

d) a (4) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(4) Az e cikk (1) bekezdésében említett pénzügyi keretösszeget és a 19a. cikk (1) bekezdésében említett összeget a 2021–2027-es időszakban az I. mellékletben meghatározott százalékarányoknak és alapelveknek megfelelően kell szétosztani.”;

e) az (5) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(5) A Bizottság a 34. cikk (3) bekezdésében említett értékelés eredményének figyelembevételével megvizsgálja az I. mellékletben szereplő felosztást.”;

f) a (6) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(6) Amennyiben a katasztrófareagálás rendkívül sürgős okból vagy a rescEU-képességek költségvetési végrehajtását vagy létrehozását befolyásoló váratlan események miatt szükséges, a Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 30. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el az I. mellékletnek a rendelkezésre álló költségvetési előirányzatokon belüli és a 31. cikkben előírt eljárással összhangban történő módosítása céljából.”.

17. A határozat a következő cikkel egészül ki:

„19a. cikk

Az Európai Uniós Helyreállítási Eszközből származó források

(1) Az (EU) 2020/2094 tanácsi rendelet (*) 1. cikke (2) bekezdésének d) és e) pontjában említett intézkedéseket e határozat szerint kell végrehajtani, az említett rendelet 2. cikke (2) bekezdése a) pontjának iii. alpontjában 2018. évi áron említett, folyó áron számított 2 056 480 000 EUR összegű kiadás révén, az említett rendelet 3. cikkének (3), (4), (7) és (9) bekezdésére figyelemmel.

(2) Az e cikk (1) bekezdésében említett összeg az (EU) 2020/2094 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének értelmében vett külső címzett bevételnek minősül.

(3) Az e cikk (1) bekezdésében említett intézkedések az e határozatban meghatározott feltételekkel összhangban pénzügyi támogatásra jogosultak, és azokat az (EU) 2020/2094 rendelet célkitűzéseinek teljes körű tiszteletben tartásával kell végrehajtani.

(4) A harmadik országok javára hozott intézkedésekre vonatkozó, e határozatban meghatározott támogathatósági feltételek sérelme nélkül az e cikkben említett pénzügyi támogatás csak akkor nyújtható harmadik országnak, ha a támogatást az (EU) 2020/2094 rendelet célkitűzéseinek teljes körű tiszteletben tartásával hajtják végre, függetlenül attól, hogy az adott harmadik ország részt vesz-e az uniós mechanizmusban vagy sem.

(*) A Tanács (EU) 2020/2094 rendelete (2020. december 14.) a Covid19-válság utáni helyreállítás támogatására szolgáló Európai Uniós Helyreállítási Eszköz létrehozásáról (HL L 433 I, 2020.12.22., 23. o.).”

18. A 20a. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„20a. cikk

Láthatóság és díjak

(1) Az uniós finanszírozás címzettjei, valamint a megvalósult segítségnyújtás kedvezményezettjei – különösen az intézkedések és azok eredményeinek népszerűsítésekor – kötelesek elismerni a finanszírozás eredetét és gondoskodni annak láthatóságáról, és ennek érdekében következetes, hatékony és arányos módon célzott információkat eljuttatni többféle célközönségnek, köztük a médiának és a nyilvánosságnak.

Az e határozat alapján nyújtott finanszírozás vagy támogatás számára megfelelő láthatóságot kell biztosítani a Bizottság által az egyedi beavatkozásokra kiadott egyedi iránymutatásokkal összhangban. A tagállamok biztosítják különösen, hogy az uniós mechanizmus keretében finanszírozott műveletekkel kapcsolatos nyilvános kommunikáció:

a) megfelelő módon hivatkozzon az uniós mechanizmusra,

b) azonosításra alkalmas képi eszközökkel utaljon az uniós mechanizmus keretében finanszírozásban vagy társfinanszírozásban részesített képességekre,

c) az intézkedések végrehajtása kapcsán használja az Unió emblémáját,

d) a nemzeti médiában és az érdekeltek felé, valamint saját kommunikációs csatornáin keresztül proaktív módon kommunikálja az uniós támogatás részleteit, és

e) támogassa a Bizottságnak a műveletekkel kapcsolatos kommunikációs tevékenységét.

Amennyiben a rescEU-képességeket a 12. cikk (5) bekezdésében említett nemzeti célokra használják fel, a tagállamok az e bekezdés első albekezdésében említettel azonos módon elismerik e képességek eredetét, és biztosítják az e képességek megszerzéséhez felhasznált uniós finanszírozás láthatóságát.

(2) A Bizottság e határozattal, valamint az e határozat alapján hozott intézkedésekkel és elért eredményekkel kapcsolatban tájékoztatási és kommunikációs tevékenységet folytat, és támogatja a tagállamokat kommunikációs tevékenységeikben. Az e határozat végrehajtására elkülönített pénzügyi források az Unió politikai prioritásaira vonatkozó intézményi kommunikációhoz is hozzájárulnak, amennyiben e prioritások kapcsolódnak a 3. cikk (1) bekezdésében említett célkitűzésekhez.

(3) A Bizottság az uniós mechanizmus melletti tartós elkötelezettség és az uniós polgári védelemhez való rendkívül jelentős hozzájárulás iránti elismerése és tisztelete kifejezéseként érmével tünteti ki az érintetteket.”

19. A 21. cikk a következőképpen módosul:

a) az (1) bekezdés g) pontja helyébe a következő szöveg lép:

„g) katasztrófakockázat-kezelési tervezés a 10. cikkel összhangban.”;

b) a (3) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(3) Az (1) bekezdés j) pontjában említett tevékenységhez nyújtott pénzügyi támogatás e bekezdés második albekezdésével összhangban minden olyan költséget magában foglal, amely szükséges az uniós mechanizmus keretében biztosított rescEU-képességek rendelkezésre állásának és telepíthetőségének biztosításához. A rescEU-képességek rendelkezésre állásának és telepíthetőségének biztosításához szükséges elszámolható költségek kategóriáit az Ia. melléklet határozza meg.

A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 30. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el az Ia. mellékletnek az elszámolható költségek kategóriái tekintetében való módosítására vonatkozóan.

(3a) Az e cikkben említett pénzügyi támogatás többéves munkaprogramok révén is biztosítható. Az egy évnél hosszabb intézkedések esetében a költségvetési kötelezettségvállalások éves részletekre bonthatók.”;

c) a (4) bekezdést el kell hagyni.

20. A 22. cikk b) pontja helyébe a következő szöveg lép:

„b) a tagállamok támogatása a 23. cikknek megfelelően abban, hogy katasztrófa esetén felszereléshez és szállítási és logisztikai erőforrásokhoz jussanak; valamint”

21. A 23. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„*23. Cikk*

A felszereléshez és a műveletekhez kapcsolódó támogatható intézkedések

(1) Annak érdekében, hogy az uniós mechanizmus keretében lehetővé váljon a felszerelések és a szállítási és logisztikai erőforrások igénybevétele, a következő intézkedések után vehető igénybe pénzügyi támogatás:

a) az azon felszerelésre és szállítási és logisztikai erőforrásokra vonatkozó információk nyújtása és megosztása a szóban forgó felszerelés és szállítási és logisztikai erőforrások együttes mozgósításának elősegítése céljából, amelyekkel kapcsolatban a tagállamok úgy döntenek, hogy rendelkezésre bocsátják őket;

b) a tagállamok segítése a más forrásokból – köztük a kereskedelmi piaci szereplőktől – esetleg igénybe vehető szállítási és logisztikai erőforrások azonosításában, valamint a szóban forgó erőforrásokhoz való hozzájutás elősegítése;

c) a tagállamok segítése a más forrásokból – köztük a kereskedelmi piaci szereplőktől – esetleg beszerezhető felszerelés azonosításában;

d) a gyors katasztrófareagálás biztosításához szükséges szállítási és logisztikai erőforrások finanszírozása. Ilyen intézkedésre kizárólag az alábbi kritériumok teljesülése esetén igényelhető pénzügyi támogatás:

   i. az uniós mechanizmus keretében a 15. és 16. cikknek megfelelően kérték a segítségnyújtást;

   ii. a további szállítási és logisztikai erőforrások szükségesek az uniós mechanizmus keretében biztosított katasztrófareagálás eredményességéhez;

   iii. a segítségnyújtás megfelel az ERCC által azonosított szükségleteknek, és az ERCC által a műszaki előírásokra, a minőségre, az időzítésre és a teljesítés részletes szabályaira vonatkozóan adott ajánlásokkal összhangban történik;

   iv. a segítséget kérő ország – vagy közvetlenül, vagy pedig az ENSZ-en, annak ügynökségein vagy egy érintett nemzetközi szervezeten keresztül – elfogadta a segítséget az uniós mechanizmus keretében; és

   v. a harmadik országokban bekövetkezett katasztrófák esetében a segítségnyújtás kiegészíti az átfogó uniós humanitárius fellépést.

(1a) Azon képességek céljára, amelyeket nem bocsátottak előzetesen az európai polgári védelmi eszköztár rendelkezésére és amelyeket katasztrófa vagy katasztrófaveszély esetén az Unión belül vagy kívül telepítenek, valamint minden más, a katasztrófareagáláshoz szükséges szállítási támogatás céljára legfeljebb az elszámolható költségek 75 %-át fedező uniós pénzügyi támogatás nyújtható.

(2) Az Unión belüli és az Unión kívüli katasztrófákkal vagy katasztrófaveszélyekkel összefüggésben az előzetesen az európai polgári védelmi eszköztár rendelkezésére bocsátott képességek céljára nyújtott uniós pénzügyi támogatás összege nem haladhatja meg a képességek működtetése – a szállítást is ideértve – költségeinek 75 %-át.

(4) A szállítási és a logisztikai erőforrásokhoz biztosított uniós pénzügyi támogatás az a)–d) pontban meghatározott teljes elszámolható költség 100 %-át fedezheti, ha ez szükséges ahhoz, hogy a tagállamok együttes segítségnyújtása operatív szempontból hatékony legyen, és ha a költségek az alábbiak egyikéhez kapcsolódnak:

a) raktározási képesség rövid távú bérlése a tagállami segélyszállítmány ideiglenes, a szállítás összehangolásának megkönnyítése érdekében végzett raktározása céljából;

b) a segélyszállítmány szállítása a felajánló tagállamból a szállítás összehangolását elősegítő tagállamba;

c) a tagállami segélyszállítmány átcsomagolása a szállítási képesség maximális kihasználása érdekében vagy a sajátos műveleti követelményeknek való megfelelés céljából; vagy

d) az egyesített segélyszállítmány helyi szállítása, tranzitja és raktározása a segítséget kérő országban lévő végső rendeltetési helyre történő összehangolt eljuttatás érdekében.

(4a) Ha egy tagállam rescEU-képességeket a 12. cikk (5) bekezdésével összhangban nemzeti célokra használ fel, az összes költséget maga fedezi, ideértve a karbantartási és a javítási költségeket is.

(4b) A rescEU-képességeknek az uniós mechanizmus keretében történő telepítése esetében az uniós pénzügyi támogatás a műveleti költségek 75 %-át fedezi.

Az első albekezdéstől eltérve a kis valószínűségű, de nagy hatású katasztrófákkal kapcsolatos kockázatokra való reagáláshoz szükséges rescEU-képességeknek az uniós mechanizmus keretében történő telepítése esetében az uniós pénzügyi támogatás a műveleti költségek 100 %-át fedezi.

(4c) A 12. cikk (10) bekezdésével összhangban az Unión kívüli telepítés esetében az uniós pénzügyi támogatás a műveleti költségek 100 %-át fedezi.

(4d) Amennyiben az e cikk szerinti uniós pénzügyi támogatás nem fedezi a költségek 100 %-át, a fennmaradó összeget a támogatást kérő fél viseli, kivéve akkor, ha a segítséget felajánló tagállammal vagy a rescEU-képességnek otthont adó tagállammal ettől eltérően állapodott meg.

(4e) A rescEU-képességek telepítésével összefüggésben az uniós pénzügyi támogatás a szállítmányoknak, valamint a logisztikai eszközöknek és szolgáltatásoknak az Unión belüli vagy harmadik országokból az Unióba történő szállításához szükséges közvetlen költségek 100 %-át fedezheti.

(5) Több tagállamot érintő szállítási műveletek egyesítése esetén az egyik tagállam a teljes művelet vonatkozásában magára vállalhatja az uniós pénzügyi támogatás kérelmezését.

(6) Ha egy tagállam azt kéri, hogy a Bizottság kössön szerződést szállítási szolgáltatásokra, a Bizottságnak kérnie kell a költségek részleges, az (1a), a (3) és a (4) bekezdésben meghatározott finanszírozási mértékek szerinti megtérítését.

(6a) Az (1a) és a (2) bekezdés sérelme nélkül olyan ökológiai katasztrófák esetében, amelyekre „a szennyező fizet” elv alkalmazandó, a segélyszállítmányok szállításával összefüggő uniós pénzügyi támogatás a teljes elszámolható költség 100%-át fedezheti. Ez esetben a következő feltételeknek kell teljesülniük:

a) a szállításhoz kapcsolódó uniós pénzügyi segítséget a katasztrófával sújtott vagy a segítő tagállam a szükségletek kellően megalapozott értékelése alapján kéri;

b) a katasztrófával sújtott vagy a segítő tagállam (szükség szerint) valamennyi alkalmazandó nemzetközi, uniós és nemzeti jogszabályi rendelkezéssel összhangban minden szükséges lépést megtesz annak érdekében, hogy a szennyezőtől ellentételezést kérjen és kapjon;

c) akkor, amikor a szennyezőtől az ellentételezést megkapja, a katasztrófával sújtott vagy a segítő tagállam (szükség szerint) haladéktalanul visszatéríti az Unió által fedezett költségeket.

Az első albekezdésben említett, nem tagállamot érintő környezeti katasztrófa esetén az a), b) és c) pontban említett intézkedéseket a segítő tagállam hajtja végre.

(7) E cikk alapján a szállítási és a logisztikai erőforrásokkal kapcsolatban a következő költségekre igényelhető uniós pénzügyi támogatás: a szállítási és a logisztikai erőforrások mozgatásához kapcsolódó valamennyi költség, ideértve valamennyi szolgáltatás költségét, a díjakat, a logisztikai és az árumozgatási költségeket, a tüzelőanyag- és az esetleges szállásköltségeket, valamint minden más olyan közvetett költséget, mint az adók, a vámok és a tranzitköltségek.

(8) A szállítási költségek egységköltségekből, egyösszegű átalányokból és átalányfinanszírozásból állhatnak, amelyeket költségkategóriánként kell meghatározni.”

22. A 25. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„25. Cikk

A pénzügyi beavatkozás típusai és végrehajtási eljárások

(1) A Bizottság az uniós pénzügyi támogatást a költségvetési rendelettel összhangban nyújtja.

(2) A Bizottság az uniós pénzügyi támogatást a költségvetési rendelettel összhangban közvetlen irányításban vagy – amennyiben az érintett tevékenység jellege és tartalma indokolja – a költségvetési rendelet 62. cikke (1) bekezdése c) pontjának ii., iv., v. és vi. alpontjában említett szervek részvételével közvetett irányításban nyújtja.

(3) Az e határozat szerinti pénzügyi támogatás a költségvetési rendeletben meghatározott bármely formában – és különösen vissza nem térítendő támogatás, közbeszerzés vagy vagyonkezelői alapokhoz való hozzájárulás formájában – nyújtható.

(4) A költségvetési rendelet 193. cikke (2) bekezdése második albekezdésének a) pontjával összhangban, figyelembe véve az (EU) 2021/836 európai parlamenti és tanácsi rendelet (*) későbbi hatálybalépését, valamint a folyamatosság biztosítása érdekében az e határozat keretében támogatott intézkedésekkel kapcsolatban felmerült költségek – a finanszírozási határozatban meghatározott kellően indokolt esetekben és korlátozott időtartamra – 2021. január 1-jétől elszámolhatónak tekinthetők, még akkor is, ha az említett költségek a vissza nem térítendő támogatásra irányuló pályázat benyújtása előtt merültek fel.

(5) E határozat végrehajtása érdekében a Bizottság végrehajtási jogi aktusok elfogadása útján éves vagy többéves munkaprogramokat készít. Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat a 33. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni. Az éves vagy többéves munkaprogramokban meg kell határozni az elérni kívánt célokat, a várt eredményeket, a végrehajtás módját és a megvalósítás teljes összegét. Az éves vagy többéves munkaprogramoknak tartalmazniuk kell emellett a finanszírozandó intézkedések leírását, az egyes intézkedésekhez rendelt indikatív összegeket, valamint a végrehajtás indikatív ütemtervét. A 28. cikk (2) bekezdése szerinti pénzügyi támogatás tekintetében az éves vagy többéves munkaprogramokban meg kell határozni az érintett tagállamokra vonatkozóan előirányzott intézkedéseket.

Nem kell éves vagy többéves munkaprogramot készíteni a IV. fejezet hatálya alá tartozó katasztrófareagálás körébe tartozó intézkedésekről, tekintettel arra, hogy ezek nem tervezhetők előre.

(6) Az átláthatóság és a kiszámíthatóság érdekében a 33. cikkben említett bizottságban évente be kell mutatni és meg kell vitatni a költségvetés végrehajtását és az előirányzatok tervezett jövőbeli felosztását. Az Európai Parlamentet rendszeresen tájékoztatni kell.

(7) A költségvetési rendelet 12. cikke (4) bekezdésének alkalmazásán túlmenően azok a kötelezettségvállalási és kifizetési előirányzatok, amelyek nem kerültek felhasználásra annak a pénzügyi évnek a végéig, amelyre vonatkozóan az éves költségvetés előirányozta őket, automatikusan átvihetők a következő pénzügyi évre, és terhükre a következő év december 31-éig kötelezettségek vállalhatók és kifizetések teljesíthetők. Az átvitt előirányzatok kizárólag reagálási intézkedésekre használhatók fel. A következő pénzügyi évben először az átvitt előirányzatokat kell felhasználni.

(*) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/836 rendelete (2021. május 20.) az uniós polgári védelmi mechanizmusról szóló 1313/2013/EU határozat módosításáról (HL L 185, 2021.5.26., 1. o.).”

23. A 27. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„*27. Cikk*

Az Unió pénzügyi érdekeinek védelme

Amennyiben egy harmadik ország nemzetközi megállapodás alapján elfogadott határozat révén vagy más jogi eszköz alapján részt vesz az uniós mechanizmusban, a harmadik országnak biztosítania kell az illetékes engedélyezésre jogosult tisztviselő, az OLAF és a Számvevőszék számára a hatáskörük teljes körű gyakorlásához szükséges jogokat és hozzáférést. Az OLAF esetében e jogok közé tartozik a vizsgálatok – köztük például helyszíni ellenőrzések és vizsgálatok – lefolytatásához való jog is, a 883/2013/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelettel (*) összhangban.

(*) Az Európai Parlament és a Tanács 883/2013/EU, Euratom rendelete (2013. szeptember 11.) az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról, valamint az 1073/1999/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és az 1074/1999/Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 248., 2013.9.18., 1. o.).”

24. A 30. cikk a következőképpen módosul:

a) a (2) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(2) A Bizottságnak a 19. cikk (6) bekezdésében és a 21. cikk (3) bekezdésének második albekezdésében említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadására vonatkozó felhatalmazása a 2027. december 31-ig tartó időszakra szól.";

b) a (3) bekezdést el kell hagyni;

c) a (4) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(4) Az Európai Parlament vagy a Tanács bármikor visszavonhatja a 19. cikk (6) bekezdésében és a 21. cikk (3) bekezdésének második albekezdésében említett felhatalmazást. A visszavonásról szóló határozat megszünteti az abban meghatározott felhatalmazást. A határozat az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő napon, vagy a benne megjelölt későbbi időpontban lép hatályba. A határozat nem érinti a már hatályban lévő, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét.";

d) a (7) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(7) A 19. cikk (6) bekezdése és a 21. cikk (3) bekezdésének második albekezdése alapján elfogadott felhatalmazáson alapuló jogi aktus csak akkor lép hatályba, ha az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a jogi aktusról való értesítését követő két hónapon belül sem az Európai Parlament, sem a Tanács nem emelt ellene kifogást, vagy ha az említett időtartam lejártát megelőzően mind az Európai Parlament, mind a Tanács arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem fog kifogást emelni. Az Európai Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére ez az időtartam két hónappal meghosszabbodik.".

25. A 32. cikk (1) bekezdésének i. pontja helyébe a következő szöveg lép:

„i. a szállítási és logisztikai erőforrásokhoz nyújtott támogatás megszervezése a 18. cikkben és a 23. cikkben foglaltaknak megfelelően."

26. A 33. cikk a következő bekezdéssel egészül ki:

„(3) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendeletnek az 5. cikkével együtt értelmezett 8. cikkét kell alkalmazni."

27. A 34. cikk (2) és (3) bekezdése helyébe a következő szöveg lép:

„(2) A Bizottság kétévente jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a 6. cikk (5) bekezdése, valamint a 11. és a 12. cikk szerinti műveletekről és előrehaladásukról. A jelentésnek információkat kell tartalmaznia a 11. cikk (2) bekezdésében említett, az uniós katasztrófavédelmi rezilienciacélok, a képességcélok és a fennmaradó hiányosságok tekintetében elért előrehaladásról, figyelembe véve a rescEU-képességeknek a 12. cikkel összhangban történő létrehozását. A jelentés áttekintést nyújt továbbá a reagálási képességekkel összefüggő költségvetés és költségek alakulásáról, valamint értékeli e képességek továbbfejlesztésének szükségességét.

(3) A Bizottság 2023. december 31-ig, majd azt követően ötévente értékeli e határozat alkalmazását és közleményt nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak e határozat eredményességéről, költséghatékonyságáról és folyamatos végrehajtásáról, különös tekintettel a 6. cikk (4) bekezdésére, a rescEU-képességekre, valamint az egyéb uniós szakpolitikákkal, programokkal és alapokkal – beleértve az egészségügyi vészhelyzeteket is – való koordináció és szinergiák mértékére. Adott esetben a közleményhez az e határozat módosítására vonatkozó javaslatokat is csatolni kell."

28. Az 1313/2013/EU határozat I. mellékletének helyébe e rendelet mellékletének szövege lép;

29. Az Ia. melléklet címe helyébe a következő szöveg lép:

„Az elszámolható költségeknek a 21. cikk (3) bekezdésében említett kategóriái"

2. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet *az Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetésének napján lép hatályba.

Ez a rendelet 2021. január 1-jétől alkalmazandó.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező, és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2021. május 20-án.

az Európai Parlament részéről	*a Tanács részéről*
az elnök	*az elnök*
D. M. SASSOLI	A. P. ZACARIAS

MELLÉKLET

„I. MELLÉKLET

A 19. cikk (1a) bekezdésében említett uniós mechanizmus végrehajtásához szükséges pénzügyi keretösszeg és a 19a. cikkben említett összeg felosztása során alkalmazandó százalékarányok a 2021 és 2027 közötti időszakra

Megelőzés: 5% +/- 4 százalékpont

Felkészültség: 85% +/- 10 százalékpont

Reagálás: 10% +/- 9 százalékpont

Alapelvek

E határozat végrehajtása során megfelelően figyelembe kell venni az általános éghajlat-politikai célkitűzésekhez és a biológiai sokféleséggel kapcsolatos intézkedéseknek az uniós szakpolitikákban való általános érvényesítésére irányuló törekvéshez való hozzájárulásra vonatkozó uniós célkitűzést, amennyiben azt a katasztrófákra való felkészültség és reagálás kiszámíthatatlansága és sajátos körülményei lehetővé teszik.”.